

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Lukas Lannemyr, (lukla), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-04-28

Giltig till: 2027-04-25

Avliden patient, omhändertagande

Förändringar sedan föregående version

240212 Förtydligande av ansvar vid mekaniskt cirkulationsstöd samt förändring av hantering av obduktionsremiss, som skrivs digitalt i Melior.

Bakgrund

En god omvårdnad utgör en viktig grund för vården i livets slut. Den avlidne skall tas om hand på ett värdigt, hänsynsfullt sätt och med respekt. En viktig del i vårt arbete är att ta hand om anhöriga, att informera, stödja och vara lyhörd för deras behov. Viktigt att visa hänsyn till medpatienter och miljön runt den avlidne och dess anhöriga.

Logistik

För de patienter som inte vårdats på TIVA, utan förts till Thoraxoperation från en vårdavdelning och avlider, ska omhändertagandet ske på bakavdelning. Anestesi- och operationspersonalen ansvarar för att föra den avlidne till rätt avdelning.

Anhöriga

Kontrollera att anhöriga är meddelade. Meddelande av dödsfall till anhöriga måste inte alltid utföras av läkaren, det kan ibland vara mer lämpligt att annan vårdpersonal som känner anhöriga tar kontakten

(SOFS 1996:29). Fråga de anhöriga om de har en önskan om stöd, t.ex. via kurator, präst. OBS! Omhändertagande av anhörig, se rutin [Anhöriguppföljning på TIVA](#).

Omhändertagande

Den avlidne skall tas om hand på ett värdigt sätt, med respekt för denne avvaktar vi en stund med att börja tvätta.

Anpassa efter den avlidnes eller anhörigas önskemål beroende på religion och kultur. Sjukhuskyrkan bistår med att hjälpa till med att ta kontakt med respektive trossamfund. Hör med anhöriga om de vill vara med när den avlidne tvättas. Fråga om den avlidne skall kläs i sina egna kläder.

OBS! När det kommer till tvagning inom olika religioner, kontakta sjukhuskyrkan som boka en tid för tvagning på bårhuset. Inga tvagningar ska ske på avdelningen. Anhöriga kan också själva kontakta bårhuset och bestämma en tid.

- Tvätta den avlidne
- Tandprotes sätts in i munnen om den passar, annars läggs den i protesmugg med namn och personnummer och skickas sedan med den avlidne.
- Raka vid behov.
- Dra perifera venfloner, v-sond, KAD.
- Om den avlidne skall obduceras skall *om möjligt* infarter och drän genom onaturliga öppningar sitta kvar (artärnål, centrala infarter, trakealkanyl, pleuradrän el liknande). Vid tveksamhet går det bra att ringa till obduktionsavdelning tel. 214 39.
- Vid mekaniskt cirkulationsstöd ansvarar perfusionist för att ta hand om ECMO- och EXCOR-kanyler samt HeartMate.
- Vid sårbläckage, tejpa ihop sårkanterna, sätt på nya förband, eventuellt be läkare sätta en sutur.
- Hygienunderlägg för eventuell faecesavgång.
- Bädda rent. OBS! patienten skall ligga på **dubbla underlakan**.
- Ta fram bårtäcke, blommor, ljus, eventuell bibel, psalmbok, som finns i visningsrummet. Tala om för anhöriga att även andra religiösa symboler eller andra viktiga personliga ägodelar är tillåtet.
- **Fäst ID-märkning både på arm och ben.**
- Det finns inga riktlinjer på hur länge en avliden patient kan stanna kvar på avdelningen. Vår rekommendation är 4-6 timmar. Tänk på att bårhuset och sjukhuskyrkan finns som resurser då visning kan dra ut på tiden.

Transport

Transport till patologen ska bokas i programmet Columna, vg se arbetsbeskrivning [Beställning av hämtning av avliden patient](#).

Tänk på att lägga patientens armar längs med kroppen innan patienten lämnar TIVA. Ligger händerna knäppta över bröstkorgen kan detta medföra svårigheter om patienten senare skall obduceras. Täck över patientens ansikte innan transportpersonalen hämtar. *Kontrollblankett för avliden* skall ligga synlig i sängen.

Visning bårhus

Bårhuset har telefontid måndag-fredag 07.30-14.00, tel. 215 21. Jourtid och helger kontakta sjukhuskyrkan, som vid speciella tillfällen, kan hjälpa till att ordna en visning.

Dokumentation

Dödsbevis för patient som avlider på TIVA fylls i av anestesiläkaren som konstaterar dödsfallet. *Dödsorsaksintyg* skrivs i av thoraxkirurg. Detta görs via länkar i Melior. Obduktionsremiss fylls i av läkaren om den avlidne skall obduceras. Detta görs via länk i Melior.

Kontrollblankett för avliden läggs i sängen. Obs fyll i om den avlidne har inopererad pacemaker, ICD, nervstimulerande dosa eller blodsmitta. Dessa blanketter finns i skåpet vid sekreteraren på Tiva.

Be sekreteraren att meddela respektive bakavdelning att patienten har avlidit. På jourtid meddelar sjuksköterskan själv avdelningen.

IVA-Slutanteckning dokumenteras i *Melior*. Skriv ut patienten ur Melior under patientadministration, välj patientuppgifter, klicka i rutan avliden och OK.

Skriv ut den avlidne i *PasIva* under Utskrivning.

Fyll i Vårdresultat: Avliden

Fyll i datum och tid under Dödsfall konstaterat.

Fyll i NEMS som vanligt.

Fyll sedan i Datum och tid överst först när patienten lämnar TIVA.

I den röda Ad mortempärmen som finns på expeditionen fylls en lista i, enligt kolumnerna. Detta underlättar för donationsansvarig, samt för sekreterare att förbereda journal inför eventuella återbesök.

Tillhörigheter

Den avlidnes kläder och tillhörigheter hämtas från bakavdelningen om de anhöriga kommer till TIVA. Se till att få kvittens för utlämnade värdesaker. Vg se rutin [Patienttillhörigheter](#). Skicka inga värdesaker till patologen.

Personal

Glöm inte att tänka på er själva. Samlas gärna innan ni går hem och ventilerar med varandra. Ta då gärna hjälp av [arbetsbeskrivning vid avlastningssamtal](#). Be vid behov kamratstödarna om hjälp. Påpeka för PPA om ytterligare behov av samtal finns.

Arbetsgrupp

Anna Alhbin, sektionsledare, Mimmi Milkewitz, undersköterska TIVA och Anette Folk, undersköterska TIVA.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Lukas Lannemyr, (lukla), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1867

Version: 16.0

Giltig från: 2025-04-28

Giltig till: 2027-04-25